

บทที่ 3

วิธีการทดลอง

3.1 การสกัดโคติน

3.1.1 การเตรียมวัตถุดิบ

นำเปลือกกุ้งสดแต่ละชนิด และเปลือกดักแด้แมลง มาล้างด้วยน้ำสะอาดหลาย ๆ ครั้ง หากเป็นเปลือกกุ้งจะต้องนำเปลือกกุ้งแยกเอาส่วนเนื้อ ไขมันและอื่น ๆ ออกไป ใช้เฉพาะส่วนที่เป็นเปลือกเท่านั้น ส่วนดักแด้แมลง นำดักแด้แมลงสดมาทำความสะอาด ล้างเนื้อออก ใช้เฉพาะส่วนที่เป็นเปลือกลำตัวเท่านั้น แล้วจึงนำไปอบแห้งด้วยเครื่องอบที่อุณหภูมิ 100 ± 10 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง

3.1.2 การกำจัดแร่ธาตุ

นำเปลือกกุ้ง เปลือกดักแด้แมลง มากำจัดแร่ธาตุ ด้วยกรดไฮโดรคลอริก ความเข้มข้น 2 M กวนตลอดเวลา 2 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิห้อง (28 ± 2 องศาเซลเซียส) โดยใช้ใช้น้ำหนักต่อปริมาตร 1 ต่อ 20 ด้วย Stirring hot plate ซึ่งการใช้สารละลายกรดไฮโดรคลอริก เจือจาง เป็นตัวละลายแร่ธาตุ โดยส่วนใหญ่เป็นเกลือแคลเซียมคาร์บอเนต

หลังจากนั้น ล้างน้ำให้สะอาด แล้วจึงกรองเพื่อเอากากทั้งหมด

3.1.3 การกำจัดโปรตีน

นำกากของเปลือกกุ้ง เปลือกดักแด้แมลง ที่ได้จากการกำจัดแร่ธาตุ ด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ ความเข้มข้น 2 M กวนตลอดเวลา 2 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิห้อง (28 ± 2 องศาเซลเซียส) โดยใช้ใช้น้ำหนักต่อปริมาตร 1 ต่อ 20 ด้วย Stirring hot plate หลังจากนั้นล้างน้ำแล้วกรองจนหมดกรด จะได้โคติน แล้วนำไปเปรียบเทียบกับร้อยละจากสารตั้งต้น

3.2 การเตรียมโคโตซาน

นำโคตินที่สกัดได้มากำจัดหมู่ Acetyl (Deacetylation) ด้วยสารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ความเข้มข้น 50% โดยใช้น้ำหนัก ในอัตราส่วน 1 ต่อ 20 คนตลอดเวลา 2 ชั่วโมง ที่อุณหภูมิ 140 ± 10 องศาเซลเซียส ด้วย Stirring hot plate

หลังจากนั้นนำโคโตซานที่ได้ไปล้างน้ำ และกรองจนหมดค้าง ขั้นตอนสุดท้ายนำไปอบแห้งที่อุณหภูมิ 100 ± 10 องศาเซลเซียส เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จะได้โคโตซาน แล้วจึงนำไปเปรียบเทียบกับร้อยละจากโคตินตั้งต้น และเปรียบเทียบกับร้อยละจากปริมาณเปลือกตั้งต้น

3.3 ทดสอบการละลายของไคตินและไคโตซาน

เมื่อได้ผลิตภัณฑ์ที่แยกสกัดได้มาทดสอบการละลายในตัวทำละลายชนิดต่างๆ พบว่าเมื่อใช้ไคตินและไคโตซานจำนวน 0.1 กรัม ละลายลงใน 5 cm^3 ของตัวทำละลายแต่ละชนิด สังเกตการละลายด้วยตา เตรียมสารละลายกรดอะซิติก ความเข้มข้น 1% (v/v) และนำไคตินที่ได้จากการทดลองข้างต้นมาทำละลายในสารละลายที่เตรียมไว้ โดยไคติน 0.1 กรัม ต่อสารละลาย 5 cm^3

ทำการทดลองซ้ำโดยเปลี่ยนตัวทำละลายเป็น น้ำ และ 50% (v/v) $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$

3.4 การเตรียมอนุพันธ์ของไคโตซาน

3.4.1 การเตรียมไคโตซานบีดส์ Chitosan beads (CB)

(ก) ละลายไคโตซาน 2 กรัม ในสารละลาย 1% (v/v) Acetic acid 100 cm^3 ในบีกเกอร์ ปิดปากบีกเกอร์ด้วยพาราฟิล์ม ทิ้งไว้ 1 คืน

(ข) นำสารละลายไคโตซานที่ได้มาหยดด้วยเครื่องปั๊มที่มีเข็มฉีดยาติดอยู่ ลงในสารละลาย 0.2 M NaOH จำนวน 500 cm^3 คนด้วยเครื่อง Magnetic stirrer

(ค) ล้างเม็ดบีดส์ที่ได้ด้วยน้ำ 100 cm^3 4-5 ครั้ง แล้วล้างตามด้วย เอทานอล

(ง) ถ่ายเม็ดไคโตซานที่ได้ไว้ในภาชนะปิด เก็บไว้ที่เย็นเพื่อป้องกันการเสียความชื้น

3.4.2 การทำ Cross-link ด้วย Glutardialdehyde (Glutardialdehyde cross-linked chitosan beads (GCB))

(ก) นำไคโตซานบีดส์ที่ได้จากข้อ 3.4.1 มา 20 กรัม ใส่ในขวดกั่นกลม เติมสารละลาย Glutardialdehyde $82.08\text{ }\mu\text{L}$

(ข) เติม Methanol 100 cm^3 ทิ้งไว้ 6 ชั่วโมง

(ค) เติม Sodium borohydride 0.2 กรัม

(ง) ติดตั้งขวดกั่นกลมที่บรรจุสารเคมีที่เตรียมไว้กับเครื่อง Condenser ภายใน hood ให้ความร้อนที่ $80\text{ }^\circ\text{C}$ ทิ้งไว้ 4 ชม.

(จ) ล้างเม็ดบีดส์ที่ได้ด้วยน้ำ 100 cm^3 4-5 ครั้ง แล้วล้างตามด้วย เอทานอล

(ฉ) ถ่ายเม็ดไคโตซานที่ได้ไว้ในภาชนะปิด เก็บไว้ที่เย็นเพื่อป้องกันการเสียความชื้น

3.4.3 ทำ Cross-link ด้วย Glutardialdehyde และติดหมู่ฟังก์ชันกับ Benzaldehyde (Benzaldehyde derivatized-glutaraldehyde cross-linked chitosan beads (BGCB))

(ก) นำไคโตซานบีดส์ที่ได้จากข้อ 3.4.2 มา 20 กรัม ใส่ในขวดกั่นกลม เติมสารละลาย Glutardialdehyde $82.08\text{ }\mu\text{L}$

(ข) เติม Methanol 100 cm^3 ทิ้งไว้ 6 ชั่วโมง

(ค) เติม 0.2M NaOH 6 cm^3 และ Benzaldehyde $1,000\text{ }\mu\text{L}$ ทิ้งไว้ 4 ชั่วโมง

(ง) ล้างเม็ดบีดส์ที่ได้ด้วยน้ำ 100 cm^3 4-5 ครั้ง แล้วล้างตามด้วย เอทานอล

(จ) ถ่ายเม็ดโคโตซานที่ได้ไว้ในภาชนะปิด เก็บไว้ที่เย็นเพื่อป้องกันการเสียความชื้น

3.5 ลักษณะเม็ดของอนุพันธ์ของโคโตซาน

3.5.1 นำเม็ดโคโตซานทั้งสามชนิดดูลักษณะเม็ด ด้วยกล้องจุลทรรศน์ แบบ สเตอริโอ

3.5.2 ดูลักษณะพื้นผิวของโคโตซานด้วย กล้องจุลทรรศน์อิเล็กตรอน แบบส่องกราด

3.6 ทดสอบการละลายของอนุพันธ์ของโคโตซาน

3.6.1 ชั่ง CB 0.1 g ใส่ลงในบีกเกอร์ 5 ใบที่บรรจุ ตัวทำละลาย 5 ชนิดคือ 1% (v/v) CH_3COOH , น้ำ, และ 50% (v/v) เอทานอล สังเกตการละลาย

3.6.2 ชั่ง GCB 0.1 g ใส่ลงในบีกเกอร์ 5 ใบที่บรรจุ ตัวทำละลาย 5 ชนิดคือ 1% (v/v) CH_3COOH , น้ำ, และ 50% (v/v) เอทานอล สังเกตการละลาย

3.6.3 ชั่ง BGCB 0.1 g ใส่ลงในบีกเกอร์ 5 ใบที่บรรจุ ตัวทำละลาย 5 ชนิดคือ 1% (v/v) CH_3COOH , น้ำ, และ 50% (v/v) เอทานอล สังเกตการละลาย

3.7 การทดสอบการดูดซับสารเคมี

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์

3.7.1 การทดสอบการดูดซับคอปเปอร์(II)ซัลเฟต

(ก) เตรียมสารละลาย CuSO_4 เข้มข้น 20 mg/cm^3

(ข) นำ CB มาใส่ในขวด vial จำนวน 5 ขวด ขวดละ 0.5 กรัม แล้วติดป้ายระบุเวลา 30 วินาที , 1 นาที , 10 นาที , 30 นาที , 60 นาที ที่ขวดตามลำดับ

(ค) นำสารละลาย CuSO_4 ใส่ลงในขวดที่ 1 ปริมาตร 5 cm^3 จับเวลา 30 วินาที แล้วดูสารละลาย CuSO_4 ใส่ในบีกเกอร์ปริมาตร 50 cm^3 ทำซ้ำทั้ง 5 ขวด โดยจับเวลาตามที่กำหนด

(ง) นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงด้วยเครื่อง Spectrophotometer โดยถ่ายสารละลายใส่เซลล์ขนาด 1 cm^3 วัดค่าการดูดกลืนแสง ที่ความยาวคลื่น 794 nm

(จ) บันทึกค่าการดูดกลืนแสง และคำนวณปริมาณคอปเปอร์(II) ที่เหลือเทียบกับกราฟมาตรฐาน

(ฉ) ทดลองตามข้อ 1- 5 โดยเปลี่ยนเม็ดบีดส์เป็น Glutardialdehyde cross-linked chitosan beads (GCB), และ Benzaldehyde derivatized-glutaraldehyde cross-linked chitosan beads (BGCB)

3.7.2 การทดสอบการดูดซับนิเกิล(II) ซัลเฟต

(ก) เตรียมสารละลาย NiSO_4 เข้มข้น 20 mg/cm^3

(ข) นำ CB มาใส่ในขวด vial จำนวน 5 ขวด ขวดละ 0.5 กรัม แล้วติดป้ายระบุเวลา 30 วินาที , 1 นาที , 10 นาที , 30 นาที , 60 นาที ที่ขวดตามลำดับ

(ค) นำสารละลาย NiSO_4 ใส่ลงในขวดที่ 1 ปริมาตร 5 cm^3 จับเวลา 30 วินาที แล้วดูดสารละลาย NiSO_4 ใส่ในบีกเกอร์ปริมาตร 50 cm^3 ทำซ้ำทั้ง 5 ขวด โดยจับเวลาตามที่กำหนด

(ง) นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงด้วยเครื่อง Spectrophotometer โดยถ่ายสารละลายใส่เซลล์ขนาด 1 cm^3 วัดค่าการดูดกลืนแสง ที่ความยาวคลื่น 426 nm

(จ) บันทึกค่าการดูดกลืนแสง และคำนวณปริมาณนิเกิล(II) ที่เหลือเทียบกับกราฟมาตรฐาน

(ฉ) ทำการทดลองซ้ำข้อ (ก)-(จ) โดยเปลี่ยนมาใช้ Glutardialdehyde cross-linked chitosan beads (GCB), และ Benzaldehyde derivatized-glutaraldehyde cross-linked chitosan beads (BGCB) แทน CB

3.7.3 การทดสอบการดูดซับทอเรียมไนเตรด ($^{232}\text{Th}(\text{NO}_3)_2$, $^{238}\text{Th}(\text{NO}_3)_2$)

(ก) ชั่ง CB 2 g ลงในขวดขนาด 20 cm^3 จำนวน 8 ขวด

(ข) ปิเปตสารละลาย ทอเรียมไนเตรด 1 cm^3 ลงในแต่ละขวด จับเวลาขวดที่ 1-8 เป็นเวลา 10 , 20 , 30 , 60 , 600 , 1800 , 3600 , และ 7200 วินาที ตามลำดับ

(ค) เมื่อครบเวลา ใช้ปิเปต ดูสารละลายที่เหลือ 0.2 cm^3 ใส่ลงในขวดตัวอย่าง ขนาด 20 cm^3

(ง) นำสารตัวอย่างที่ได้ไปวัดด้วยเทคนิค LSC

(จ) บันทึกผลเทียบกับปริมาณ ทอเรียมไนเตรดเริ่มต้น คำนวณหาปริมาณที่ลดลงไป

(ฉ) ทำการทดลองซ้ำข้อ (ก)-(จ) โดยเปลี่ยนมาใช้ Glutardialdehyde cross-linked chitosan beads (GCB), และ Benzaldehyde derivatized-glutaraldehyde cross-linked chitosan beads (BGCB) แทน CB

3.7.4 การทดสอบการดูดซับฟอสเฟต

(ก) เตรียมสารละลาย KH_2PO_4 เข้มข้น 40 mg/cm^3 โดยนำสารละลายมาตรฐานของไอออน ฟอสเฟตมา 80 cm^3 เติมน้ำกลั่นให้ปริมาตรเป็น 100 cm^3

(ข) นำเม็ด CB มาใส่ในขวด vial จำนวน 5 ขวด ขวดละ 1 กรัม แล้วติดป้ายระบุเวลา 5 , 10 , 30 , 60 120 นาทีที่ขวดตามลำดับ

(ค) ปิเปตสารละลาย KH_2PO_4 จากข้อ 1 ใส่ลงในขวดที่ 1 ปริมาตร 10 cm^3 จับเวลา 5 นาที แล้วดูดสารละลาย KH_2PO_4 ใส่ในขวดปริมาตร 100 cm^3 ทำซ้ำทั้ง 5 ขวด โดยจับเวลาตามที่กำหนด

(ง) เติมสารละลายแอมโมเนียมโมลิบเดต 4 cm^3 ทุกขวด แล้วเขย่าให้เข้ากัน

(จ) เติมสารละลาย SnCl_2 $200 \text{ }\mu\text{L}$ แล้วเติมน้ำกลั่นจนถึงขีดปริมาตร 100 cm^3 ทิ้งไว้ 10 นาที

(ฉ) นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงด้วยเครื่อง Spectrophotometer โดยถ่ายสารละลายใส่เซลล์ขนาด 1 cm^3 วัดค่าการดูดกลืนแสง ที่ความยาวคลื่น 700 nm

(ช) บันทึกค่าการดูดกลืนแสง และนำข้อมูลที่ได้ไปเขียนกราฟ และทำการทดลองซ้ำ

(ซ) ทดลองตามข้อ (ก)-(ช) โดยเปลี่ยนเม็ดบีดส์เป็น Glutardialdehyde cross-linked chitosan beads (GCB), และ Benzaldehyde derivatized-glutaraldehyde cross-linked chitosan beads (BGCB)

(ฌ) เปรียบเทียบค่าการดูดกลืนแสงกับสารละลายฟอสเฟตกับสารละลายมาตรฐาน

3.7.4 การทดสอบการดูดซับ Rhodamine B

- (ก) เตรียมสารละลาย Rhodamine B เข้มข้น $1.0 \mu\text{M}$
- (ข) ชั่งไคโตซานบีดส์ (CB) 5.0 g ลงในขวดขนาดเล็ก จำนวน 6 ขวด
- (ค) เตรียมสารละลาย Rhodamine B เข้มข้น $1.0 \mu\text{M}$ ลงในขวดที่ 1 จับเวลา 10 วินาที
- (ง) เมื่อครบเวลา ปิเปตสารละลายส่วนที่เหลือ ออกมา 3 cm^3 นำไปวัดค่าการดูดกลืนแสงที่ความยาวคลื่น 543 nm
- (จ) ทำการทดลองในขวดที่ 2- 8 แบบเดียวกันโดยเปลี่ยนเวลาการดูดซับ เป็น 20 , 30 , 60 , 600 , 1800 , 3600 , และ 7200 วินาที ตามลำดับ
- (ฉ) บันทึกค่าการดูดกลืนแสง และคำนวณปริมาณ Rhodamine B ที่เหลือเทียบกับกราฟมาตรฐาน
- (ช) ทำการทดลองซ้ำโดยเปลี่ยนเป็น Glutardialdehyde cross-linked chitosan beads (GCB),และ Benzaldehyde derivatized-glutaraldehyde cross-linked chitosan beads (BGCB)แทน Chitosan beads (CB)

มหาวิทยาลัยศิลปากร สงวนลิขสิทธิ์